

מדת בדת

שינוי הדף היומי בדרך קצרו

לע"נ מרן ר' אהרן יהודה ליב בן
רבי נח צבי שטינמן זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 49 פרשת וישלח תשפ"א

פסחים טו-כא

דאורייתא ורק לאחרים הוא דרבנן ולאחרים לא גזרו במקדש, ורב הונא בר חנינא אמר לבנו שכשיגיע לרב פפא ישאל אותו על דברי שמואל שנאמר בפסוק **והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל** משמע אפילו משקים, ורב שישא מתרץ שזה כמו רביעי בקודש שהוא טמא ובכ"ז בשר שנוגע בו אינו טמא, ורב אשי דוחה את תירוצו שאכן רביעי בקודש הוא פסול ולא טמא, ומה שכתוב בפסוק **וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא**, הכוונה שמשקה מכשיר אך אינו טמא, אך קשה שלמדו הכשר מתחילת הפסוק, אך יש לומר שפסוק אחד נאמר על משקים תלושים ופסוק אחד על מחוברים, שבתלושים יש מעלה שהחשיבם, ובמחוברים יש מעלה שהם במקומם, והפסוק שאומר **אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור מדבר על הטמא שנטהר מטומאתו, ולכאורה יש להוכיח שתלושים לא מכשירים** שר' יוסי בר חנינא אמר שמשקים של המקדש אינם מכשירים, ויש לומר שהוא דיבר על דם, כמו שאמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן שדם קדשים אינו מכשיר שכתוב **על הארץ תשפכנו כמים** שרק דם הנשפך כמים מכשיר **עמוד ב** וכשאינו נשפך כמים אינו מכשיר, ורב שמואל בר אמי שאל שדם התמצית שיצא אחר שחיטה הוא נשפך כמים ובכל זאת אינו מכשיר, ור' זירא אומר שדם התמצית אינו מכשיר גם בחולין, שנאמר בפסוק **רק חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש** דם שיוצאה בו הנפש נקרא דם ומה שהנפש לא יוצאה בו אינו נקרא דם, ומה ששינוי דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה ובמידה לא הורצה, יש לומר שזה רק טומאה דרבנן ולא כר' יוסי בן יעזר שלא גזר במקדש, ויש להוכיח ששינוי שהציץ מרצה על דם בשר וחלב שנטמאו בין שוגג בין מזיד בין אונס בין רצון בין יחיד בין ציבור, ויש לומר שטמא רק מדרבנן שלא כר' יוסי בן יעזר, ויש להוכיח ממה ששינוי וכי איזה עוון הוא נושא שבעוון פיגול נאמר **לא ירצה** ובנוסף נאמר **לא יחשב** אלא הוא נושא עוון טומאה שהותרה מכללה בציבור, לכאורה מדובר בטומאת דם ורב פפא דוחה שמדובר בטומאת הקמצים, אך יש להוכיח ממה שחגי בחן את הכהנים **הן ישא איש בשר קדש בכנף בגדו ונגע בכנפו אל הלחם ואל הניד ואל היין ואל השמן ואל כל מאכל היקדש, ויענו הכהנים ויאמרו לא**.

דף יז ורב אמר שהכהנים טעו, ולכאורה הם צדקו שאין כלל טומאה במשקין, אך יש לומר שלא קשה לדעת רב כי הוא למד בר' יוסי בן יעזר שרק משקי המזבח טהורים אך שאר משקי המקדש טמאים.

רב סבר שהכהנים טעו שחגי שאל אותם על רביעי בקדש אם הוא טמא ואמרו לו טהור, ולשמואל הם לא טעו שחגי שאל אותם על חמישי בקדש ואמרו לו שזה טהור, ורב דייק בפסוק ד' דברים: לחם נזיד יין ושמן, ולשמואל יש לומר שנגע בכנפו ולא כתוב ונגע כנפו ומשמע שנגע בעוד דבר, ומה שחגי שאל אותם אח"כ **אם יגע טמא נפש בכל אלה היטמא ויענו הכהנים ויאמרו יטמא**, ולכאורה מוכח שאם בזה לא טעו גם בשאלה הקודמת לא טעו כשמואל, ולרב יש לפרש שמה שלא טעו בטומאת מת כי הם היו בקיאים בטומאת מת ולא בטומאת שרץ, ורבינא אומר שהם לא טעו כי זה שלישי ורק ברביעי טעו, ויש להוכיח ממה שכתוב אח"כ **ויען חגי ויאמר כן העם הזה וכן הגוי הזה לפני נאם ה' ואשר יקריבו טמא**, וזה מובן לרב שאכן הוא טמא, ולשמואל יש לפרש טמא בלשון תימה, אך קשה ממה שכתוב בהמשך **וכן כל מעשה ידיהם ביאר מר וטורא או רב אשי שהם קלקלו את מעשיהם וזה נחשב להם שהקריבו בטומאה**.

רב למד בדברי יוסף בן יעזר שמשקי השחיטה טהורים ולוי שנה שמשקי המזבח טהורים, ולוי סבר כשמואל שעדותו של יוסי בן יעזר היתה שטהורים מלטמא אחרים, ויש להם טומאת עצמם, א"כ הפסוק מדבר שנגעו בראשון אך לוי לא יכול לסבור כרב שמשקים טהורים לגמרי שא"כ לא יגיע לרביעי, ושמואל סובר כרב שרק משקי השחיטה טהורים, ושאר משקים טמאים שאם לא כן איך יגיע לרביעי בקדש, וללוי אין כלל טומאה במשקים ולא יהיה אפילו שלישי, יש ברייתא כלוי שדם יין ושמן והמים משקי בי מדבחיא שנטמאו בפנים והוציאתם לחוץ טהורים ואם נטמאו בחוץ והכניסם בפנים טמאים, אך קשה שריב"ל לאמר שמשקי המזבח

דף טו ריש לקיש אמר בשם בר קפרא שר"מ דיבר באב הטומאה דאורייתא וולד הטומאה דאורייתא, והוא למד מדברי ר"א ור' יהושע שנחלקו בחבית של תרומה שנולד לה ספק טומאה, שלר"א אם היתה מונחת במקום התורפה יניחנה במקום המוצנע ואם היתה מגולה יכסנה, ולר' יהושע אם היתה מונחת במקום מוצנע יכול להניחה במקום תורפה ואם היתה מכוסה יכול לגלותה, אך יש לחלק ששם ר' יהושע מתיר לטמאות רק בגרמא והוא לא יתיר לטמאות בידיים, אך יש לומר שנחלקו במקום אחר בחבית של תרומה שנשברה בגת העליונה, ותחתיה חולין טמאים שלכו"ע אם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל, ואם לא יכול לר"א יניח לרדת למטה ותיטמא ולא יטמאנה ביד, ולר' יהודה יכול לטמאה ביד כדי להציל אפילו רביעית, ולפ"ז ר"מ היה צריך לומר מדבריו של ר' יהושע אך יש לומר שר"מ אמר ממחלוקתם של ר"א ור' יהושע למדנו וזה מדויק שהמשנה מסיימת מודה ר"א ור' יהושע וא"כ משמע שר"מ למד מהם, ור"נ אמר שרבה בר אבוה למד כריש לקיש ורבא שאל מבריייתא שר' יוסי אמר שאין הנידון דומה לראיה שרבותינו העידו על בשר שנטמא בוולד הטומאה ששורפים אותו עם בשר שנטמא באב הטומאה ושניהם טמאים ומשמן שנפסל בטבול יום שמדליקים אותו בנר שנטמא בטמא מת, זה פסול וזה טמא ואנו מודים בתרומה שנטמאה בוולד לשרוף עם תרומה שנטמאה באב הטומאה, אך איך נשרוף תלויה עם טמאה שמה יבא אליה ויטהרנה, **עמוד ב** לב"ש פיגול נותר וטמא לא נשרפים יחד ולב"ה נשרפים יחד, ואם ר"מ למד מר' יהושע מדוע ר' יוסי עונה לו מר' חנינא סגן הכהנים, ור"נ אומר שר' יוסי חשב שר"מ הוכיח מר' חנינא סגן הכהנים ואמר לו ר"מ שהוכחתו מר' יהושע, ואמר ר' יוסי שגם לר' יהושע אינו דומה, שגם הוא יסבור כאן שישרוף כל אחד בפני עצמו, ואף שיש דמיון סבר ר' יוסי שר' יהושע היקל בחבית שנשברה כי יש הפסד חולין, ור' ירמיה שואל שגם כאן יש הפסד עצים כדי לשרוף בנפרד, אך ר' יוסי סבר שחששו להפסד מרובה ולא להפסד מועט.

ר' יוחנן סובר שנחלקו בשעה שישית אך בשעה ז' לכו"ע שורפים הכל יחד, ואמר ר' זירא שא"כ ר' יוחנן למד את המשנה באב הטומאה דאורייתא וולד דרבנן ור"מ הוכיח מר' חנינא סגן הכהנים, ור' אסי הסכים וכך אמר ר' יוחנן להדיא, ולכאורה יש הוכחה מהברייתא שלב"ה שורפים יחד פיגול נותר וטמא, אך יש לדחות שיש להם טומאה דרבנן, ששינוי בסוף המסכת שפיגול נותר וטמא מטמאים את הידים, אך יש להוכיח מבריייתא ששינוי שפת שעטיפשה ונפסלה מאכילת אדם וראויה לכלב מטמאה טומאת אוכלים בכביצה והיא נשרפת עם טמאה בפסח, ויש לדחות שזה כעפר בעלמא, ומה שר' יוסי שואל ממודה יש לומר שר' יוסי אומר שאפילו ר' יהושע המקל זה רק בתלויה וטמאה ולא בטהורה וטמאה, ולפ"ז כשר"מ מביא מר' חנינא א"כ זה מדה ללמוד ומה אומר ר' יוסי שאינה מידה, ומבאר ר' ירמיה שמדובר בבשר שנטמא במשקים שנטמאו משרץ ור"מ לשיטתו שמשקים טמאים מטמאים אחרים רק מדרבנן ולכן למד מר' חנינא שמדאורייתא זה טהור, ור' יוסי למד שמשקים מטמאים אחרים מדאורייתא,

דף טז ששינוי שלר"מ ספק משקים ליטמא טמא ולטמאות אחרים טהור ור"א סובר כמותו, ור' יהודה מטמא, ור' יוסי ור"ש מחלקים שהם מטמאים אוכלים ולא כלים, ולפ"ז ר' אלעזר מודה שיש טומאה במשקין, אך ישנה ברייתא שלר"א אין כלל טומאה למשקים שיוסי בן יעזר העיד שחגב קמצא כשר, ומשקין בית מטבחיא במקדש טהורים, ולשמואל שלמד שהם לא מטמאים אחרים אך לעצמם יש טומאה לא קשה, שר"א דיבר רק על טומאת אחרים, אך לרב שסובר טהורים לגמרי קשה שכאן משמע שיש בהם טומאת עצמם, ואין לומר שר"א סבר כר"מ רק בדבר אחד שהרי כתוב **כדבריו** ולא רק בדבר אחד, ועוד שכתוב בברייתא **וכן** רב סובר שהמשקים של המקדש טהורים לגמרי, שמדאורייתא אין כלל טומאת משקים ולא גזרו במקדש, ולשמואל למשקים יש טומאת עצמן

טהורים רק במקומן לכאורה הוא בא למעט כשנטמאו בפנים והוציאם לחוץ, ויש לומר שהוא ממעט נטמאו בחוץ והכניסם בפנים ומה שאמר ריב"ל **במקומן**, הכוונה שאמרו טהורים רק כשנטמאו במקומן, ויש ברייתא כרב שדם ומים משקי בית **מטבחיא** נטמאו בין בקרקע בין בכלים טהורים, **עמוד ב** ור"ש אומר שבכלים הם טמאים ובקרקע טהורים, רב פפא אומר שגם למ"ד טומאת משקים דאורייתא יש הלכה למשה מסיני שבת מטבחיא טהורים, ואמר רב הונא בר נתן שר"א אמר שאין טומאה למשקין כלל כמו שהעיד יוסי בן יועזר ולכאורה אם זה הלכה איך ניתן ללמוד ממנה, ורבינא הוכיח שר"ש אומר שטומאת משקים דאורייתא שהוא אמר לכלים טהורים ולאוכלין טמאים, וכאן אומר ר"ש שבכלים טמאים ובקרקע טהורים, רב פפא מבאר שבקרקע טהור רק מים ולא דם, ובמים טהור רק מרביעית שראוי לטבול בו מחטין וצינוריות.

ר' יהודה אמר לעיל שבמשקין טמא לכל ולפ"ז משמע שמשקים מטמאים כלים מדאורייתא, אך יש משנה שכל כלי שיש לו אחורים ותוך כגון כרים וכסתות שקים ומרצופים אם נטמא תוכם נטמא גבן ואם נטמא גבם לא נטמא תוכם, ור' יהודה אמר שזה רק כשנטמאו ממשקים ואם נטמא משרץ גם בנטמא גבו נטמא תוכו, ואם נאמר שטומאת משקין דאורייתא אין לחלק ממה נטמאו, ושמואל אמר שר' יהודה חזר בו מהברייתא ורבינא אמר שהוא לא חזר בו, אלא יש לחלק בין נטמא מחמת ידים לנטמא מחמת שרץ, אך יש להוכיח שר' יהודה חזר בו ממה שהוא חילק שדוקא נטמא ממשקים ולא חילק להדיא אם נטמא מידים או משרץ, והסתפקו אם ר' יהודה חזר בו מכלים ובאוכלים הוא מודה לר' יוסי ור"ש, או שהוא סובר לגמרי כר"מ, ור"ב בר יצחק מביא ראיה ממה ששינונו שפרה ששתתה מי חטאת בשדה טמאה ולר' יהודה בטלו במעיה,

דף יח ואם נאמר שר' יהודה מודה לר' יוסי ור"ש בכלים א"כ לא יתבטל לגמרי במעיה אלא רק מטומאת אדם וכלים ולא מטומאת אוכלים ומשקין, ויש לומר שבטלו במעיה מטומאת אדם וכלים אך הם מטמאים אוכלין, ולפ"ז לת"ק מטמאה אף אדם וכלים א"כ קשה מדוע הוא אמר שרק בשרה טמא, ויש לומר שהכל לדעת ר' יהודה וצריך לכתוב פרה ששתתה מי חטאת בשרה טמא טמאה קלה ולא טמאה חמורה שר' יהודה אמר שבטלו במעיה, ורב אשי סובר שבטלו במעיה לגמרי שזה משקה סרוח.

מה שאמרו ר' יוסי ור"ש שלאוכל טמא ולכלי טהור, ויש לקיש אמר שר"ש אמרה לדעת ר"ע רבו, שדרש מיטמא שכתוב **וכלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו יטמא** ולא כתוב טמא אלא שמתמא אחרים, שכבר שני עושה שלישי בחולין ולגבי משקים הוא ידרוש וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא לטמא טומאת אוכלין, ואין לומר שמתמא טומאת משקים שלא כך היה והכוונה היא שלא מצאנו טמאה שמתמאה דבר שהוא כיוצא בה, ורבינא אומר שבפסוק עצמו לא ניתן לדרוש טומאת משקים כי אם כן זה כמו תחילת הפסוק ואפשר לכתוב יחד מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא ומדוע כתוב פעמיים יטמא, אלא מיטמא הראשון למדו שמתמא טומאת משקים ומהשני למדו שמתמא טומאת אוכלין, אך קשה שניתן לדרוש את זה מקל וחומר שאם כלי שמתמא משקה אינו מטמא כלי ק"ו שמשקים שנטמאו מכלי שלא יטמאו אוכלים, אך ניתן לומר שמהק"ו הזה היינו אומרים שדוקא משקים שנטמאו מכלי לא יטמאו אך מה שנטמא משרץ כן יטמא, אך יש לדחות שלא כתוב כלל בשום מקום שמשקים יכולים להטמא משרץ, **עמוד ב** אך באמת ניתן ללמוד מק"ו שאם משקים נטמאים מכלי ק"ו שיטמאו משרץ,

אך ניתן לומר דיו שהם לא יטמאו כלים אחרים, ויטמא שבפסוק **מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא** דורשים לטמא משקין, ולטמאות כלי לא צריך פסוק כי יש ק"ו שאם משקה מטמא אוכל ולא כלי אוכל שלא מטמא אוכל ודאי שלא יטמא כלי ואם כן לומדים **מיטמא** לטמא משקין שהם עלולים לקבל טומאה, ואין לומר שנדרוש כי אין משהו אחר לרבות, שיש לדחות שאוכל חמור שמתמא משקים ולכן יטמא כלי, אך יש לומר שזה חומרא של המשקים שהם עלולים לקבל טומאה גם שלא בהכשר, אך קשה שלמדו שאין עושה כיוצא בו מהפסוק וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא שהוא טמא אך לא מטמא כיוצא בו, יש לומר שפסוק אחד מרבה משקים שנטמאו משרץ ומהפסוק השני מרבים משקים שנטמאו מכלי, ואם היה כתוב פסוק אחד היינו אומרים שדוקא מה שנטמא מכלי לא עושה כיוצא בה אך משקה שנטמא משרץ יעשה כיוצא

בו, ואין להקשות שיכתבו משקים הבאים משרץ וכ"ש משקים שבאים מכלי כי גם דבר שנלמד מק"ו בכ"ז כותבת אותו התורה.

רבינא הקשה שרבא אמר שר' יוסי לא סבר כר"ע ולא ר"ע סבר כר' יוסי, ואמר רב אשי שר' יוסי אמר את זה בשיטת ר"ע רבו והוא עצמו אינו סובר כך, ומצאנו שר' יוסי לא סבר כר"ע שהוא אמר שרביעי בקודש פסול מק"ו שאם מחוסר כיפורים פסול בתרומה ופסול בקודש שלישי שפסל בתרומה ודאי יעשה רביעי בקודש, ושלישי בקודש לומדים מהפסוק **והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל**,

דף יט ומדובר גם כשנגע בשני ולדעת ר"ע אפשר למנות גם רביעי בתרומה וחמישי בקודש, ורב כהנא הוכיח שר"ע לא סבר כר' יוסי שבשום מקום לא כתבו שיש רביעי בתרומה וחמישי בקודש וכתבו שזה לדעת ר"ע שהרי אם הוא למד את הק"ו של ר' יוסי א"כ יש רביעי בתרומה וחמישי בקודש, אך אין ראיה ממה שלא מצאו משנה כזו, ורב אשי או רב כהנא חיפשו ומצאו משנה שכלי מצרף מה שבתוכו לקודש ולא לתרומה ורביעי בקודש פסול ולא בתרומה, ור' יוחנן אמר שזה נשנה מעדותו של ר"ע שכתוב בעדויות שר"ע הוסיף עדות שסולת קטורת לבונה וגחלים שנגע טבול יום במקצתם פסל את כולם ומשמע דוקא רביעי ולא חמישי בקודש ושלישי בתרומה ולא רביעי.

יש לדייק ממשנה זו שצירוף כלי הוא מדרבנן ולא כר' חנין שסובר שצירוף הוא מדאורייתא שכתוב **כף אחת עשרה זהב מליאה קטורת** התורה עשתה כל מה שבכף אחד.

שנינו בעדויות שהעידו על מחט שנמצאת בבשר שהסכין והידים טהורים והבשר טמא ואם נמצאה המחט בפרש הכל טהור, ואמר ר"ע שרואים מזה שאין טומאת ידים במקדש **עמוד ב** ור"ע לא אמר שאין טומאת ידים **וכלים** במקדש, ויש לומר שעל ידים גזרו קודם לגזירת כלים, ורבא מקשה הרי גזרו את שניהם בו ביום בעליית חנניה, ששינונו הספר והידים והטבול יום והאוכלים והכלים שנטמאו במשקין, ורבא מתרץ שר"ע לא דיבר על הסכין שאינה מטמאה גם בחולין שהרי אינה יכולה ליטמאות מהבשר כי אין אוכל מטמא כלי והיא לא נטמאה מהמחט כי אין כלי מטמא כלי, ולא מדובר בספק מחט כי ר"א ור' יוסי בר חנינא נחלקו אם לא גזרו על ספק רוק בירושלים או שלא גזרו על ספק כלים בירושלים, ורב יהודה אומר בשם רב שמדובר שאבדה לו מחט טמא מת והכירה בבשר, ור' יוסי בר אבין אומר שמדובר שהפרה הגיעה חסומה מחוץ לירושלים והיא לא בלעה כלום בירושלים וחוששים לספק טומאה.

שנינו בשקלים שכל הרוקים הנמצאים בירושלים טהורים חוץ משוק העליון אך ר"א ור' יוסי בר' חנינא חידשו שלא גזרו גם כשהחזק זב שם, ויש משנה שכל הכלים שנמצאו בדרך ירידה לבית הטבילה טמאים ומשמע ששאר הכלים טהורים, אך יש לדייק מהסיפא במשנה שמה שנמצא בדרך עליה טהורים ומשמע שהשאר טמאים, אלא הרישא הוא דוקא ששאר הכלים טמאים והסיפא בא להוציא כלים שנמצאו בסמטאות שהם טהורים.

יש להקשות לפי רב שהעמיד במחט שנטמאה בטמא מת הרי מתכת הוא כחלל ומטמא גם כלים, ורב אשי מבאר שלעזרה יש דין רה"ר וספק טומאה ברה"ר טהור, ומשמע שברה"י ספיקו טמא, אך לכאורה יש לטהר גם ברשות היחיד כי במחט אין בה דעת לשאול אותה וספק טומאה בדבר שאין בו דעת לישאל טהור גם ברה"י, אך יש לומר שזה ספק טומאה הבאה בידי אדם ואמר ר' יוחנן שבספק כזה נשאלים,

דף כ אפילו בכלי המונח על קרקע.

יש להקשות בדברי הברייתא שהבשר טמא ולכאורה לא היה לו הכשר, שהרי ר' יוחנן אמר שדם קדשים אינו מכשיר שרק דם הנשפך כמים מכשיר, וגם בשאר משקים של המקדש אמר ר' יוסי בר חנינא שלא רק שאינם טמאים אלא אף אינם מכשירים, ואין לומר שהוכשר בחיבת הקודש כי זה מועיל רק לפסול הגוף אך לא לענין מנין ראשון ושני לטומאה, שא"כ נפשוט את ספיקו של ר"ל אם מונים בצריר קמח יבש של מנחות ראשון ושני, רב יהודה אמר בשם שמואל שמדובר בפרה שלמים שהעבירה בנהר והמים עדיין טופחים בה בשחיטה.

יש להקשות במה שכתוב שאם נמצאת המחט בפרש הכל טהור מדוע הפרש לא מטמא את הבשר, רב אדא בר אהבה מבאר שהפרש הוא עבה ואינו משקה, ורב אשי אומר שמדובר גם בפרש רכה אלא שהוא משקה סרוח ולא מטמא כמשקה.

תלמיד שנה לפני רב ששת שרץ מטמא משקה ומשקה כלי וכלי את האוכלים והאוכלים את המשקים ויש ג' טמאות בשרץ, ולכאורה מנו כאן ד' צריך למחוק את המשקים הראשונים ואין לומר שנמחק את האחרונים, כי לא מצאנו תנא שסובר שמשקים מטמאים כלי מלבד ר' יהודה והוא חזר בו, והסימן לכך שיכר שעורים שקודם נותנים כלי ואח"כ אוכל ואח"כ משקה.

המשנה בכלים אומרת ששרץ הנמצא בתנור הפת שבתוכו שניה שהתנור הוא ראשון, ורב אדא בר אבהו שאל שנאמר שהתנור הוא כמלא טומאה וא"כ הפת ראשונה אמר לו רבא שיש ברייתא שאין לומר שכלים יטמאו מאויר כלי חרס **עמוד ב** שכתוב **כל אשר בתוכו יטמא** ואח"כ כתוב **מכל האוכל אשר יאכל** שדוקא אוכל נטמא מאויר כלי חרס ולא כלים.

רב חסדא הקשה במשנה בפסחים איך אמר ר' יהושע ישרפו יחד, ושנינו בברייתא שר' יוסי אמר שהנידון לא דומה לראיה שרבותינו העידו על בשר שנטמא בוולד ששורפים עם בשר שנטמא באב הטומאה ששניהם טמאים, והעידו ששמן שנפסל בטבול יום מדליקים אותו בנר שנטמא בטמא מת וזה פסול וזה טמא, ור' יוסי יודה ששורפים תרומה שנטמאה בוולד עם תרומה שנטמאה באב הטומאה, אך איך ישרפו תלויה עם טמאה שמא יבא אליה ויטהרנה, ורב חסדא תירץ שהברייתא היא כר' יוסי והמשנה כר"ש, ושנינו שכשחל י"ד בשבת לר"מ שורפים בער"ש תרומות תלויות טהורות וטמאות, ולר' יוסי שורפים טהורות לחוד וטמאות לחוד ותלויות לחוד, ור"ש אמר שר' יהושע ור"א לא נחלקו על טהורה וטמאה שלא שורפים יחד ותלויה וטהורה שכן שורפים, ונחלקו רק על תלויה וטמאה, שלר"א ישרפו לחוד ולר' יהושע ישרפו יחד, ואמנם במשנתנו הזכירו את ר' יוסי אלא הוא אמר לר"מ שגם לדעת ר"ש שר' יהושע מיקל זה דוקא בתלויה וטמאה ולא בטהורה וטמאה.

ר' יוסי בר חנינא הקשה מתרומה לפסח שכאן אמר ר' יהושע שישרפו שניהם יחד, ובתרומה שנינו שחבית תרומה שנוולד בה ספק טומאה לר"א אם היתה מונחת במקום תורפה יניחנה במקום מוצנע ואם היתה מגולה יכסנה ולר' יהושע אם היתה מונחת במקום מוצנע יניחנה במקום תורפה ואם היתה מכוסה יכול לגלותה, ומשמע שמותר רק גרמא ולא בידים, והוא תירץ שבתרומה זה דעת ר' יוסי בר' יהושע ומשנתנו היא לר"ש.

ר' אלעזר הקשה בתרומה שר' יהושע התיר רק גרמא ובמשנה אחרת שנינו שחבית תרומה שנשברה בגת עליונה ובתחתונה חולין טמאים מודה ר"א שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לא אמר ר"א שתד ותטמא ולא יטמאנה ביד ולר' יהושע יטמאנה ביד, ויש לומר ששם אם לא יטמאנה יהיה הפסד חולין, והקשה רבא הרי גם במשנתנו אם ישרפו בנפרד יהיה הפסד עצים, אמר אביי שלא חששו להפסד מועט ששנינו בחבית שמן שנשברה בגת העליונה ותחתיה חולין אמר ר"א שאם יכול להציל רביעית בטהרה יציל ואם לא תרד לבד ולא יטמאנה ששמן ראוי להדליק בטומאה ואמנם יין ראוי לזילוף, ואין לומר שזילוף אינו נחשב שהרי שמואל אמר בשם ר' חייא שושה לשתות יין מלוג בסלע ולשלם על זילוף שני סלעים, ויש לומר שמדובר ביין חדש שאינו ראוי לזילוף ואין לומר שיחכו שיתישן שחששו שיבא לידי תקלה, ובשמן לא חששו לתקלה באופן שיתן אותו בכלי מאוס, ונחלקו ב"ש וב"ה אם חוששים לתקלה שחבית של יין תרומה שנטמאה לב"ש תשפך יחד ולב"ה תיעשה זילוף ור' ישמעאל בר' יוסי אמר שהוא יכריע שבשדה תשפך יחד ובבית תיעשה זילוף, ויש אומרים שחדש ישפך וישן יעשה זילוף,

דף כא אמרו לו שאין הכרעה שלישית מכריעה שב"ש וב"ה לא אמרו בין בבית בין בשדה, ור' יוסי בר חנינא אמר שנחלקו כשנפלה לפחות ממאה סאין חולין טמאים ואם נפלה למאה לכו"ע תרד ותטמא ולא יטמאנה ביד שאין בה הפסד, וכן שנינו בברייתא שחבית שנשברה בגת העליונה ותחתיה מאה חולין טמאים, מודה ר"א שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לא תרד ותטמא ולא יטמאנה ביד, ולכאורה יש לגרוס שר' יהושע מודה בזה לר"א ואמר רבא שאכן הופכים שר' יהושע מודה לר"א, ורב הונא בר רב יהושע אומר שאין צורך להפוך, אלא מדובר בכלי שתוכו טהור וגבו טמא והחידוש הוא שלא גוזרים שמא יגע גבו בתרומה.

פרק כל שעה

משנה כל שעה שמותר לאכול יכול להאכיל

לבהמה חיה ועופות, ויכול למכור לנכרי ומותר בהנאה, אחר הזמן אסור

בהנאה וגם לא להסיק בו תנור וכריים, ר' יהודה אומר שביעור חמץ הוא רק בשריפה ולחכמים מועיל לפרר ולזרות לרוח או להטיל לים. **גמרא** משמע שכל שעה שאינו אוכל אינו יכול להאכיל ולכאורה אין זה כר' יהודה, ששנינו שלר"מ אוכלין כל ה' ושורפים בשש ולר' יהודה אוכלים רק בד' ובה' תולים, ולר"מ צריך לומר כל שעה שאוכל מאכיל, ורבה בר עולא מעמיד את המשנה כר"ג שכל שעה שמותר לכהן לאכול תרומה מותר לישראל להאכיל חולין לבהמה חיה ועופות, והמשנה כתבה חיה שלא נאמר שבהמה אם השאירה הוא רואה אך חיה שאם משאירה היא מצניעה יהיה אסור, קמ"ל שמותר, ואם היה כתוב חיה שאם השאירה היא מצניעה אך בהמה אם תשאיר הוא לא מעלה על דעתו ויעבור עליו בכל יראה, וכיוון שכתבו בהמה וחיה כתבו גם עופות.

שנינו במשנה שמותר למכור לנכרי להוציא מדעת ב"ש שאין למכור לנכרי אלא רק דבר שיכול לגמור קודם פסח, ולב"ה כל שעה שמותר לאכול מותר למכור **עמוד ב** ולר' יהודה בן בתירא אסור למכור כותח וכדומה ל' יום קודם פסח שהוא לא יכלה, וזה כדעת ב"ש.

המשנה אומרת שמותר בהנאה והחידוש הוא כדברי רבא שאם חרכו קודם זמנו מותר אף אחר זמנו.

מה שכתוב שאם עבר זמנו אסור מדובר גם בשעות דרבנן, כמו שאמר ר' חייא בר יוסף בשם ר' יוחנן שהמקדש אשה בחיטים של אררט שהם קשים משש שעות ומעלה לא חוששים לקידושיו,

מה שכתוב ולא יסיק תנור וכריים החידוש בזה הוא שגם לר' יהודה שביעור חמץ רק בשריפה יהיה מותר להנות מהשריפה, קמ"ל שאסור.

חזקיה אומר שחמץ אסור בהנאה שכתוב **לא יאכל חמץ** שלא יהיה לך בו החר אכילה, ומשמע שאם לא היה כתוב כך היה משמע רק איסור אכילה, ולדעת ר' אבהו כל מקום שכתוב **לא יאכל לא תאכל** לא תאכלו משמע גם

איסור הנאה, אלא א"כ כתוב היתר מפורש כמו שכתבו בנבילה שכתוב בפסוק **לא תאכל כל נבילה לגר אשר בשעריך תחנה ואכלה או מכור לנכרי**, וכתוב לגר בנתינה ולנכרי במכירה ודורש ר"מ מנין שמותר מכירה לגר שכתוב **לגר אשר בשעריך תחנה או מכור** ולומדים שלנכרי בנתינה שכתוב **תחנה או מכור לנכרי**, ולר' יהודה לומדים את דברים ככתבם שלנכרי רק במכירה ולגר רק בנתינה, שאם נאמר כר"מ יכתבו לגר אשר בשעריך תחנה ואכלה **ומכור** ומדוע כתוב **או** משמע שדוקא לנכרי במכירה ולגר בנתינה, ור"מ אומר שלומדים **מאו** להקדים נתינה לגר למכירה לנכרי ולר' יהודה לא צריך פסוק לכך שזה פשוט מסברא שגר מצוים להחיותו ונכרי לא, ולר"מ מובן דברי ר' אבהו שהתורה היתה צריכה להתיר בהנאה כי כתוב לא תאכלו, ולר' יהודה לומדים **מלכלב תשליכון אותו** שרק טריפה מותרת בהנאה ושאר איסורים לא,